

e-PROFESOR ON-LINE

Revista on-line a cadrelor didactice.

Nr. 12 – Februarie 2026

DIN CUPRINS:

- *Ziua internațională a mediului*
- *Gândirea Vizibilă*
- *Educația digitală*
- **KAMISHIBAI**
- *Inteligența Artificială*

E - PROFESOR ON - LINE

REVISTA ON - LINE A CADRELOR DIDACTICE

ISSN 2734 – 6110

ISSN-L 2734 - 6110

Colectivul de redacție:

- BERCEANU Camelia-Florentina – redactor coordonator

Colaboratori:

- ALEXA Adrian-Constantin
- ALEXA Gabriela
- BOROACĂ Mihaela
- CIOCAN Maria-Dana
- GHERLAN Georgiana-Monteola
- NICULA Emilia Adriana
- SOFIA George-Cristian
- SOFIA Roxana Atena
- ȘTEFAN Ramona
- VINTILĂ Teodora-Elena

„E-profesor on-line” – Nr. 12 – Februarie 2026

ISSN 2734 – 6110

ISSN-L 2734 - 6110

Aplicarea metodei „Gândirii Vizibile” în studiul textelor literare

Prof. Monteola GHERLAN
Colegiul Economic ”Hermes” Petroșani,
structura Școala Gimnazială Nr.7

Predarea limbii și literaturii române se confruntă astăzi cu provocarea de a deveni mai atractivă și mai relevantă pentru elevi. În acest context, metodele moderne de predare pun accent pe implicarea activă a elevului și pe dezvoltarea gândirii critice. Una dintre cele mai eficiente strategii este metoda „gândirii vizibile” (Visible Thinking), care transformă procesul de învățare într-unul conștient, participativ și reflexiv.

Această metodă poate fi aplicată cu succes în studiul operelor literare, contribuind la o înțelegere mai profundă a textului și la formarea unor competențe esențiale, precum argumentarea și interpretarea. În cele ce urmează, vom analiza modul în care această strategie poate fi utilizată în abordarea a trei texte reprezentative: „Popa Tanda” de Ioan Slavici, „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu și „Matilda” de Roald Dahl.

Ce presupune metoda „gândirii vizibile”?

Metoda „gândirii vizibile” se bazează pe ideea că procesul de gândire trebuie exprimat, nu doar rezultatul final. Elevii sunt încurajați să își formuleze observațiile, interpretările și întrebările, devenind astfel participanți activi în procesul de învățare.

Un instrument eficient al acestei metode este rutina:

- ✓ Ce observ?
- ✓ Ce gândesc despre asta?
- ✓ Ce întrebări am?

Această structură simplă permite elevilor să exploreze textul în mod progresiv, de la nivel descriptiv la nivel interpretativ și critic.

Aplicarea metodei în „Popa Tanda” de Ioan Slavici

Textul „Popa Tanda” de Ioan Slavici oferă un cadru excelent pentru aplicarea metodei, datorită temelor sale morale și sociale.

1. Ce observ?

Elevii pot identifica transformarea satului Sărăceni, comportamentul inițial al sătenilor și eforturile susținute ale preotului Trandafir. Se observă contrastul dintre starea inițială de degradare și schimbarea treptată a comunității.

2. Ce gândesc?

Elevii pot interpreta rolul exemplului personal în schimbarea societății. Ei pot discuta dacă metodele preotului sunt eficiente și dacă schimbarea vine din convingere sau din presiune. De asemenea, pot reflecta asupra ideii de muncă și responsabilitate.

3. Ce întrebări am?

- ✓ De ce nu reacționează sătenii la început?
- ✓ Este schimbarea durabilă?
- ✓ Ar fi funcționat alte metode?

Prin aceste întrebări, elevii depășesc nivelul narativ și ajung la o înțelegere profundă a mesajului operei: importanța exemplului personal și a perseverenței.

Aplicarea metodei în „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu

În cazul operei „Dumbrava minunată”, metoda „gândirii vizibile” ajută la explorarea universului interior al copilului și a relației cu natura.

1. Ce observ?

Elevii remarcă personajul Lizuca, fuga ei de acasă și refugiul în natură. Se observă descrierile bogate ale cadrului natural și atmosfera de basm.

2. Ce gândesc?

Elevii pot interpreta dumbrava ca un spațiu protector, simbolic, care reflectă nevoia de siguranță și libertate a copilului. De asemenea, pot analiza relația dintre realitate și imaginar.

3. Ce întrebări am?

- ✓ De ce alege Lizuca să fugă?
- ✓ Este dumbrava reală sau imaginară?
- ✓ Ce simbolizează personajele fantastice?

Prin această abordare, elevii dezvoltă o sensibilitate literară și învață să descifreze simboluri și semnificații ascunse.

Aplicarea metodei în „Matilda” de Roald Dahl

Romanul „Matilda” de Roald Dahl este deosebit de potrivit pentru această metodă, deoarece prezintă un personaj complex și situații care stimulează reflecția.

1. Ce observ?

Elevii observă inteligența excepțională a Matildei, relația dificilă cu familia și conflictul cu directoarea. De asemenea, remarcă pasiunea pentru lectură și dezvoltarea puterilor speciale.

2. Ce gândesc?

Elevii pot interpreta personajul ca simbol al copilului neînțeles, dar puternic. Pot discuta despre rolul educației și al profesorilor în formarea individului, precum și despre diferența dintre autoritate și abuz.

3. Ce întrebări am?

- ✓ Cum ar fi evoluat Matilda într-un mediu diferit?
- ✓ Sunt puterile ei reale sau metaforice?
- ✓ Ce transmite autorul despre educație?

Această analiză stimulează gândirea critică și permite elevilor să relaționeze textul cu propria experiență.

Beneficiile metodei în activitatea didactică

Aplicarea metodei „gândirii vizibile” în studiul acestor opere aduce numeroase avantaje:

- ✓ Elevii devin activ implicați în procesul de învățare
- ✓ Se dezvoltă capacitatea de interpretare și argumentare
- ✓ Se reduce dependența de comentarii standard
- ✓ Se încurajează exprimarea liberă a ideilor
- ✓ Se creează o conexiune personală cu textul literar

În plus, metoda poate fi adaptată ușor pentru diferite niveluri de studiu și tipuri de texte.

Metoda „gândirii vizibile” reprezintă o strategie didactică modernă și eficientă în predarea limbii și literaturii române. Aplicată pe opere precum „Popa Tanda” de Ioan Slavici, „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu și „Matilda” de Roald Dahl, aceasta demonstrează capacitatea de a transforma lectura într-un proces activ, reflexiv și profund.

Prin încurajarea elevilor să observe, să interpreteze și să pună întrebări, profesorul nu doar transmite informații, ci formează gânditori autonomi. Astfel, ora de română devine un spațiu al dialogului și al descoperirii, în care literatura capătă sens și relevanță pentru fiecare elev.

Adoptarea unor astfel de metode nu este doar o opțiune, ci o necesitate în educația contemporană.

COMBATEREA DEZINFORMĂRII ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof. Roxana Atena SOFIA
Liceul Tehnologic „Matei Corvin” Hunedoara

În secolul XXI, informația a devenit resursa cea mai abundentă, dar și cea mai vulnerabilă la manipulare. Pe măsură ce tinerii își dezvoltă identitatea socială și propria viziune asupra lumii, aceștia sunt bombardați cu un flux constant de date. O mare parte dintre acestea sunt eronate, înșelătoare sau de-a dreptul malițioase.

Combaterea dezinformării în mediul școlar a devenit una dintre cele mai presante provocări ale educației contemporane. Într-o eră în care informația circulă cu o viteză fără precedent, școala nu mai este doar un furnizor de cunoștințe, ci trebuie să devină un laborator de gândire critică. Pentru cadrele didactice, provocarea nu mai este doar de a preda materia, ci de a oferi elevilor „busola” necesară pentru a naviga în siguranță prin mediul online.

Pentru a lupta împotriva dezinformării, trebuie mai întâi să o înțelegem. Nu toate informațiile false sunt create cu aceeași intenție. Pentru a educa elevii, primul pas este distincția clară între tipurile de informații problematice:

- **Informația eronată (Misinformation):** Știri false răspândite din greșeală. Utilizatorul crede că sunt adevărate și le partajează pentru a ajuta sau a informa, fără intenția de a face rău.
- **Dezinformarea (Disinformation):** Informație creată deliberat pentru a înșela, a manipula opinia publică sau a obține un câștig (politic sau economic). Este o armă digitală.

- **Informarea rău-voitoare (Malinformation):** Utilizarea unor informații reale (adesea private) pentru a cauza prejudicii unei persoane sau unui grup (ex: scurgerile de date private pentru hărțuire).

În lumea de astăzi, minciuna călătorește mai rapid, mai profund și la o scară mult mai largă decât adevărul. Algoritmii platformelor sociale dau prioritate interacțiunii, iar nimic nu generează mai multe click-uri decât indignarea, frica sau spectaculosul.

Cei mai eficienți în lumea digitală nu sunt întotdeauna jurnaliștii profesioniști, ci utilizatorii care sunt primii la „locul faptei” virtual, cei mai rapizi în postări și cu cea mai extinsă prezență. Aceștia folosesc mesaje personalizate și emoționale pentru a atrage publicul, promovând ficțiunea și opiniile personale drept „adevăruri absolute”.

În procesul de formare a identității, adolescenții sunt expuși unor mecanisme psihologice și tehnologice care favorizează dezinformarea:

- **Camerele de ecou (Echo Chambers):** algoritmii rețelelor sociale le arată doar conținut care confirmă ceea ce cred deja.
- **Exploatarea emoțională:** știrile false sunt concepute să provoace furie, frică sau entuziasm extrem, stări care „reduc” capacitatea de analiză logică.
- **Apelul la autoritate vizuală:** tehnologiile tip *Deepfake* sau editările foto simple (*Cheapfake*) fac ca falsul să pară o dovadă incontestabilă.

Dezinformarea are „amprente” specifice pe care elevii trebuie învățați să le identifice:

- exploatarea emoțiilor: încearcă să provoace furie sau frică pentru a bloca gândirea critică.
- polarizarea: promovează mentalitatea de tip „noi versus ei”.
- simplificarea excesivă: exclude contextul și ignoră nuanțele.
- repetiția: bombardarea cu aceeași idee până când aceasta devine familiară și, implicit, „adevărată”.
- manipularea vizuală: retușarea, trunchierea sau utilizarea imaginilor în contexte total diferite.
- argumentul autorității false: folosirea celebrităților pentru a valida idei fără fundament.

Este esențial ca elevii să înțeleagă că dezinformarea este, de multe ori, o sursă de profit. „Influencerii” și creatorii de conținut câștigă bani din publicitate prin numărul de vizualizări. Cu cât o știre este mai spectaculoasă sau controversată, cu atât aduce mai mulți bani.

Educația pentru media trebuie să fie transdisciplinară, implicând profesori de diverse specialități și oferă instrumente ca de intervenție:

Verificarea informațiilor (Fact-checking)

Procesul de validare a datelor înainte de a le accepta sau distribui. Profesorii pot introduce un set de întrebări standard pe care elevii să le aplice oricărei postări:

1. Sursa: Cine a publicat asta? Este un site de știri recunoscut sau un blog obscur?
2. Autorul: Există un nume real? Ce alte articole a mai scris?
3. Data: Este o știre veche republicată ca fiind actuală?
4. Dovezile: Există link-uri către studii oficiale sau citate verificabile?

Predemascarea (Prebunking)

În loc să combatem o minciună după ce a fost deja crezută, îi învățăm pe elevi tehnicile de manipulare înainte de a o întâlni. Bazată pe conceptul că „prevenția este mai bună decât vindecarea”, predemascarea presupune avertizarea elevilor în prealabil cu privire la tacticile de manipulare pe care le-ar putea întâlni. Prin expunerea lor la exemple controlate de dezinformare, aceștia dezvoltă o „imunitate cognitivă”.

Combaterea pseudoștiinței și a teoriilor conspirației

- La orele de științe: Discutarea diferenței dintre o teorie științifică (bazată pe dovezi) și una conspiraționistă (care refuză dovezile contrare).

- La orele de istorie: Analiza modului în care dezinformarea a fost folosită ca instrument propagandistic în regimurile totalitare.

Tehnologia modernă, în special Inteligența Artificială (IA), este o sabie cu două tăișuri. Pe de o parte, IA poate detecta tipare de dezinformare; pe de altă parte, poate genera falsuri profunde („*deepfake*”) – clipuri video sau audio în care chipul și vocea unei persoane sunt reproduse aproape perfect pentru a spune lucruri pe care acea persoană nu le-a spus niciodată. Elevii trebuie să înțeleagă aspectele etice ale utilizării tehnologiei. Responsabilitatea lor digitală include nu doar protejarea propriei imagini, ci și refuzul de a fi complici la propagarea falsului.

În concluzie, combaterea dezinformării în școală nu înseamnă a le spune elevilor *ce* să gândească, ci a-i învăța *cum* să gândească. Combaterea dezinformării este un proces continuu de învățare. Convingându-i pe elevi că acțiunile lor online au un impact concret, îi transformăm din simpli consumatori pasivi în cetățeni digitali responsabili. Într-o lume a algoritmilor, gândirea critică rămâne cel mai puternic sistem de operare uman.

Bibliografie:

1. Halaszi, Monica, Horia Corcheș, Mihai Morar, Valentina Todoran (2023), *Ghid metodologic pentru predarea disciplinei opționale Educație digitală și abilități media*, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu
2. *** (2022), *Orientări pentru profesori și cadrele didactice privind combaterea dezinformării și promovarea alfabetizării digitale prin educație și formare*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
3. *** (2025), *Programa școlară pentru disciplina opțională Elemente de educație media digitală, Clasa a VI-a, nivel gimnazial de învățământ*, Ministerul Educației și Cercetării
4. <https://educatiemediia.cji.ro/educatie-media-digitala/>

EDUCAȚIA DIGITALĂ – O NECESITATE DEMOCRATICĂ

George-Cristian SOFIA
Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara

Trăim într-o epocă a vitezei, fiind bombardați constant de notificări, reclame și opinii prin telefoane, radio sau ecrane publice. Marea problemă a acestei hiper-conectivități este absența unui filtru critic. Adesea, evaluăm realitatea doar prin prisma valorilor personale, devenind vulnerabili în fața manipulării care, în timp, ne schimbă paradigma despre viață și ne poziționează în „tabere” ideologice fără a fi conștienți de traseul parcurs.

Într-o lume în care virtualul tinde să suplinească realul, granița dintre adevăr și iluzie devine tot mai neclară. În acest context, educația digitală devine o competență vitală pentru supraviețuirea democratică, ce vizează dezvoltarea unei perspective critice asupra contextelor în care trăim și formarea abilităților de cetățenie activă.

A fi instruit din punct de vedere mediatic înseamnă a avea capacitatea de a descifra codurile din spatele mesajelor. Cine ne vorbește? Cu ce scop? Ce vrea să obțină de la noi? O persoană educată media este capabilă să selecteze informația în conformitate cu nevoile sale reale, să o analizeze reflexiv și, esențial, să producă la rândul său conținut etic și cu sens.

Necesitatea educației digitale decurge dintr-o realitate incontestabilă: copiii și adolescenții sunt „nativi digitali” prin expunere, dar nu neapărat și prin înțelegere. Ei navighează cu ușurință, dar sunt adesea blocați în „camere de ecou”. Riscul acestora este imens. Algoritmii sunt proiectați pentru a ne

menține pe platformă, nu pentru a educa. Ei ne livrează ceea ce place, nu ceea ce provoacă gândirea. Fără un ghidaj adecvat, tinerii pot rămâne blocați în bule informaționale care le distorsionează percepția asupra realității sociale și politice, oferind doar opinii care le confirmă propriile prejudecăți.

Mulți confundă alfabetizarea digitală cu abilitatea tehnică de a utiliza un dispozitiv. Există un paradox interesant în rândul tinerilor: deși mulți par experți tehnici, mulți au dificultăți majore în a efectua sarcini digitale de bază cu scop academic sau profesional. Unii pot crea conținut video complex, dar nu pot distinge o reclamă mascată de un articol științific. Alții pot comunica non-stop prin note vocale, dar se simt pierduți atunci când trebuie să verifice setările de confidențialitate ale unei aplicații.

Programele școlare actuale pun accent pe deprinderile de utilizator (operarea unor programe, crearea de produse digitale), însă omit adesea dimensiunea profundă a abilităților media.

Educația digitală presupune înțelegerea modului în care mediul (canalul de comunicare) modelează mesajul. Un cetățean educat cunoaște potențialul tehnologiei, dar îi înțelege și limitele sau riscurile. Aceasta include conștientizarea impactului emoțional și cognitiv pe care informația îl are asupra consumatorului.

Un cetățean digital responsabil cunoaște principiile juridice, respectă drepturile de autor și, mai ales, își protejează propria identitate și viață privată.

Alfabetizarea digitală funcționează ca un „sistem imunitar” cognitiv, ajutându-ne să distingem între dovadă și speculație. Dezinformarea, definită ca informație falsă creată deliberat pentru a induce în eroare sau pentru câștig economic, a devenit o armă geopolitică. Evenimente recente, precum pandemia de COVID-19 sau conflictele militare internaționale, au demonstrat cât de vulnerabile sunt democrațiile atunci când sursele de informare sunt compromise.

Educația media ar trebui să abordeze teme de o relevanță imediată, precum: cum se generează conținutul și ce este „deepfake”-ul; înțelegerea modului în care popularitatea online este monetizată și influențată; gestionarea anxietății generate de comparația socială pe rețelele de socializare; recunoașterea tiparelor de persuasiune ascunse în conținutul aparent editorial.

În mediul digital profesorul nu mai este singura sursă de adevăr, ci devine un mediator și un facilitator, care încurajează elevii să utilizeze în mod regulat instrumente digitale ca parte a procesului de învățare în diverse scopuri, utilizează metode interactive și colaborative. O atenție deosebită trebuie acordată diversității în ceea ce privește mediile din care provin elevii unei clase, opiniile și punctele de vedere ale acestora. Diversitatea nu trebuie privită ca un obstacol, ci ca o resursă. Prin expunerea la puncte de vedere diferite într-un cadru controlat și respectuos, elevii învață empatia și toleranța, piloni ai cetățeniei active.

Dar, în același timp, profesorii trebuie să fie pregătiți să gestioneze emoții puternice și comportamente care pot părea iraționale, deoarece identitatea tinerilor este adesea strâns legată de conținutul pe care îl consumă online.

Educația digitală și abilitățile media nu sunt doar „materii de studiu”, ci instrumente de emancipare. Într-o epocă a inflației informaționale, capacitatea de a selecta și de a respinge este la fel de importantă ca cea de a absorbi informația. Școala, familia și societatea în ansamblu au responsabilitatea de a sprijini noile generații să devină utilizatori conștienți și critici.

Nu trebuie să uităm că democrațiile sănătoase se bazează pe dezbateri deschise și cetățeni informați corect. Atunci când sursele de informație sunt compromise de rea-voință sau profit, însăși structura libertății noastre este pusă în pericol. Prin investiția în educația media, nu facem doar un upgrade tehnic generațiilor viitoare, ci le oferim șansa de a rămâne libere într-o lume de algoritmi.

Lumea digitală ne oferă întreaga cunoaștere a umanității la un click distanță. Depinde doar de noi dacă această deschidere ne va face mai înțelepți sau mai ușor de manipulat. Între speculație și dovadă, între iluzie și adevăr, educația digitală este singura punte sigură.

Bibliografie:

1. Halaszi, Monica, Horia Corcheș, Mihai Morar, Valentina Todoran (2023), *Ghid metodologic pentru predarea disciplinei opționale Educație digitală și abilități media*, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu
2. *** (2017), *Programa școlară pentru disciplina Informatică și TIC, Clasele a V-a – a VIII-a*, Ministerul Educației Naționale
3. *** (2022), *Orientări pentru profesori și cadrele didactice privind combaterea dezinformării și promovarea alfabetizării digitale prin educație și formare*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
4. *** (2025), *Programa școlară pentru disciplina opțională Elemente de educație media digitală, Clasa a VI-a, nivel gimnazial de învățământ*, Ministerul Educației și Cercetării
5. <https://educatiemediia.cji.ro/educatie-media-digitala/>

Educația rutieră timpurie – fundament al formării comportamentului responsabil în trafic

Profesor înv. primar: Emilia Adriana NICULA

Școala Gimnazială „Andrei Șaguna” Deva, jud. Hunedoara

Educația rutieră constituie o dimensiune esențială a educației pentru viață, având un rol determinant în formarea unor comportamente preventive și responsabile în rândul elevilor din ciclul primar. Lucrarea analizează importanța introducerii timpurii a conceptelor de siguranță rutieră, evidențiind atât beneficiile cognitive și comportamentale, cât și rolul cadrului didactic în modelarea atitudinilor corecte față de regulile de circulație.

În contextul societății contemporane, caracterizată prin creșterea densității traficului și diversificarea mijloacelor de deplasare, educația rutieră devine o necesitate stringentă. Copiii, în calitate de participanți vulnerabili la trafic, au nevoie de ghidaj sistematic pentru a înțelege și aplica regulile de circulație.

Educația rutieră se înscrie în aria educației pentru siguranță și dezvoltare personală. Studiile de specialitate evidențiază faptul că deprinderile formate în copilărie au un impact semnificativ asupra comportamentului adult. Astfel, interiorizarea regulilor de circulație trebuie realizată prin metode adaptate nivelului de vârstă.

Educația rutieră contribuie la dezvoltarea:

- siguranței personale și a conștientizării riscurilor;
- comportamentelor preventive;
- responsabilității sociale;
- capacității de observare și reacție;
- respectului pentru norme și autoritate.

Integrarea educației rutiere în activitățile școlare poate fi realizată prin:

- jocuri didactice;
- simulări de situații reale;
- activități interdisciplinare;
- utilizarea materialelor vizuale și a tehnologiei.

Exemplu de activitate: „Aventura pietonului”

Această activitate presupune simularea unui traseu urban în care elevii aplică regulile de circulație în mod practic. Prin implicare activă, elevii își consolidează cunoștințele și dezvoltă comportamente adecvate.

Profesorul are un rol esențial în modelarea comportamentului elevilor, însă eficiența educației rutiere crește atunci când există o colaborare strânsă cu familia. Părinții trebuie să susțină și să consolideze regulile învățate la școală.

Implementarea constantă a educației rutiere conduce la:

- reducerea riscului de accidente;
- creșterea gradului de autonomie al copiilor;
- dezvoltarea unei culturi a siguranței;
- formarea unor cetățeni responsabili.

Educația rutieră trebuie să fie o componentă permanentă a procesului educativ. Prin utilizarea unor metode moderne și interactive, aceasta poate deveni eficientă și atractivă pentru elevi, contribuind la formarea unor comportamente sigure și responsabile.

Bibliografie:

- ✓ Bogdan, M. (2020), Educația rutieră în școlile primare: metode și practici, Cluj-Napoca, Editura Universitară Clujeană.
- ✓ Drăgan, I., Popescu, A. (2019), Siguranța copiilor pe drumurile publice, Iași, Editura Polirom.

KAMISHIBAI – O PUNTE SPRE LECTURĂ

Bibliotecar –Maria Dana CIOCAN

Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” din Deva

MOTTO:

„Cititul e important pentru că dacă ști să citești, poți învăța orice despre tot și tot despre orice.”

(Tomie dePaola)

Într-o societate dominată de tehnologie și de ritmul rapid al informației, biblioteca școlară rămâne un spațiu esențial în vederea cultivării gustului pentru lectură. Una dintre metodele moderne și atractive

utilizate în biblioteca Colegiului Național Pedagogic „Regina Maria” din Deva, pentru a susține apropierea elevilor de carte, este tehnica Kamishibai, o formă japoneză de povestire ilustrată care îmbină lectura, imaginea și teatrul.

Kamishibai (în traducere aproximativă „teatru de hârtie”) este o metodă narativă în care povestea este prezentată cu ajutorul unor planșe ilustrate introduse într-un mic suport de lemn asemănător unei scene. Naratorul citește textul din spatele planșei, iar elevii urmăresc imaginile din față. Această formă de prezentare transformă lectura într-un moment interactiv și captivant, stimulând imaginația și atenția copiilor.

În biblioteca școlară, tehnica Kamishibai poate deveni un instrument valoros pentru promovarea lecturii, mai ales în rândul elevilor din ciclul primar. Prin intermediul poveștilor prezentate vizual, copiii sunt atrași mai ușor spre universul cărților, iar lectura capătă o dimensiune ludică și participativă.

Astfel, în cadrul programului „Săptămâna Altfel” (sau „Școala Altfel”), organizat la Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” în anul școlar 2025 – 2026 în perioada 15 – 19 decembrie 2025, biblioteca școlară a venit cu propunerea realizării activității „Storytelling cu Kamishibai - Crăciunul lui Mog”, la care au participat preșcolari, elevi din ciclul primar și liceal. În prima parte, elevii din învățământul preșcolar și primar au primit informații despre tehnica Kamishibai de la bibliotecara școlii, iar mai apoi liceenii au prezentat într-un mod teatral povestea „Crăciunul lui Mog” de Judith Kerr.

Iată câteva imagini de la această activitate:

Am ales această tehnică de lectură activă și interactivă în cadrul „Săptămânii Altfel” pentru multiplele beneficii ale utilizării Kamishibai în biblioteca școlară, dintre care amintim: stimularea interesului pentru lectură, dezvoltarea imaginației și creativității, îmbunătățirea exprimării orale, susținerea lucrului în echipă, dar și pentru crearea unei experiențe pozitive în jurul cărții.

În concluzie, tehnica Kamishibai reprezintă o metodă inovatoare și eficientă de promovare a lecturii în biblioteca școlară. Prin combinarea poveștii cu elemente vizuale și teatrale, aceasta transformă lectura într-o experiență vie și memorabilă, contribuind la formarea unor cititori pasionați încă de la vârste fragede. Biblioteca devine astfel nu doar un spațiu al cărților, ci și un loc al imaginației, al dialogului și al descoperirii.

Spor la lectură, iubiți cititori, și nu uitați „Cine citește trăiește mii de vieți înainte să moară, cine nu citește trăiește doar una.” spunea scriitorul american George Raymond Richard Martin (cunoscut și sub acronimul GRRM).

PROIECT EDUCATIV – ZIUA MONDIALĂ A MEDIULUI

Prof. învă. Primar Ramona ȘTEFAN

Școala Gimnazială „Marin Preda”, Pitești

Cu ocazia Zilei Mondiale a Mediului, elevii clasei a III-a C au participat la un proiect educativ interdisciplinar, prin care au învățat că protejarea naturii începe cu gesturi simple, făcute zilnic de fiecare dintre noi. Activitatea a îmbinat educația ecologică, creativitatea, lucrul în echipă și responsabilitatea civică.

În cadrul proiectului, elevii au realizat mai multe lucrări originale, folosind atât materiale reciclabile, cât și materiale artistice. Punctul central al expoziției a fost o machetă tridimensională a

Pământului, realizată din materiale refolosibile și iluminată cu LED-uri, simbolizând speranța pentru un viitor mai verde. În jurul globului au fost amplasate elemente decorative realizate din paie reutilizabile, capace din plastic și

carton, precum și simbolul internațional al reciclării. La baza machetei au fost așezate recipiente colorate care reprezintă colectarea selectivă a deșeurilor, oferind elevilor ocazia de a discuta despre importanța reciclării și despre modul corect de sortare a deșeurilor.

Alți elevi au confecționat machete și colaje din carton, hârtie și diferite materiale recuperabile, demonstrând că obiectele considerate deșeuri pot primi o nouă întrebuințare prin imaginație și creativitate. Lucrările au evidențiat soluții practice pentru reducerea poluării și reutilizarea materialelor.

De asemenea, copiii au realizat afișe și desene tematice, în care au ilustrat peisaje curate, păduri, râuri, animale și oameni care protejează mediul. Mesajele transmise au subliniat importanța plantării copacilor, economisirii apei și energiei, reducerii consumului de plastic și păstrării curățeniei în natură. Unii elevi au prezentat și texte scurte sau compuneri prin care au exprimat propriile idei despre responsabilitatea fiecăruia față de planeta noastră.

Pe parcursul activităților, elevii au colaborat în echipe, și-au împărțit sarcinile, au schimbat idei și s-au sprijinit reciproc, dezvoltându-și spiritul de cooperare și respectul pentru munca în echipă. Expoziția finală a evidențiat nu doar talentul și creativitatea copiilor, ci și nivelul de înțelegere a problemelor de mediu și dorința lor de a contribui la protejarea naturii.

Prin acest proiect, elevii au înțeles că fiecare gest contează: reciclarea, economisirea resurselor, protejarea spațiilor verzi și respectul față de natură sunt pași mici care pot avea un impact mare asupra viitorului planetei.

Obiectivele proiectului:

- ✓ dezvoltarea responsabilității față de mediul înconjurător;
- ✓ înțelegerea importanței reciclării și a colectării selective;
- ✓ stimularea creativității prin realizarea de lucrări din materiale reciclabile;
- ✓ formarea spiritului de colaborare și implicare civică;
- ✓ promovarea unui stil de viață sustenabil și a comportamentelor ecologice.

Mesajul proiectului: „Protejarea mediului este responsabilitatea fiecăruia dintre noi. Prin gesturi mici, dar făcute cu consecvență, putem contribui la un viitor mai curat, mai sănătos și mai verde pentru generațiile următoare.”

STRATEGII DE DEZVOLTARE A INTELIGENȚEI EMOȚIONALE ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL

Prof. înv. primar Gabriela ALEXA
Școala Gimnazială “Sfântul Arsenie de la Prislop” Deva

Educația modernă pune accent nu doar pe dezvoltarea competențelor cognitive, ci și pe formarea competențelor socio-emoționale necesare integrării armonioase în societate. Într-o perioadă marcată de schimbări rapide, presiuni sociale și provocări emoționale, inteligența emoțională devine una dintre cele mai importante resurse ale elevilor și cadrelor didactice.

În școală, emoțiile influențează în mod direct motivația, performanța, relațiile interpersonale și climatul educațional. Un elev care își poate înțelege și controla emoțiile are șanse mai mari să facă față stresului, să colaboreze eficient și să obțină rezultate bune.

Inteligența emoțională reprezintă capacitatea unei persoane de a:

- recunoaște propriile emoții;
- înțelege emoțiile celorlalți;
- controla reacțiile emoționale;
- utiliza emoțiile într-un mod constructiv;
- construi relații sănătoase.

Daniel Goleman consideră că succesul unei persoane este influențat într-o măsură semnificativă de competențele emoționale și sociale, nu doar de coeficientul de inteligență.

Performanța școlară este influențată de numeroși factori, iar emoțiile ocupă un loc important printre aceștia. Elevii cu inteligență emoțională dezvoltată:

- își gestionează mai bine emoțiile înaintea examenelor;
- sunt mai motivați să învețe;
- colaborează eficient în echipă;
- acceptă mai ușor feedback-ul;
- manifestă reziliență în fața eșecului.

În schimb, dificultățile de gestionare a emoțiilor pot conduce la conflicte, abandon școlar, lipsă de motivație și rezultate academice slabe.

Climatul unei școli este influențat de relațiile dintre elevi, profesori și părinți.

Un mediu educațional pozitiv este caracterizat prin:

- respect reciproc;
- siguranță emoțională;
- comunicare eficientă;
- colaborare;
- toleranță.

Profesorii care manifestă empatie și autocontrol contribuie semnificativ la crearea unui astfel de climat. Profesorul reprezintă un model comportamental pentru elevi. Prin propriul exemplu, acesta poate demonstra:

- gestionarea adecvată a conflictelor;
- comunicarea asertivă;
- respectul pentru diversitate;
- empatia;
- responsabilitatea.

De asemenea, profesorul poate integra în activitățile didactice exerciții de dezvoltare emoțională și socială. Conflictele fac parte din viața școlară și pot constitui oportunități de învățare.

Elevii care își dezvoltă inteligența emoțională învață să:

- identifice cauzele conflictelor;
- își exprime punctul de vedere fără agresivitate;
- asculte activ;
- negocieze soluții;
- respecte opiniile diferite.

Aceste competențe contribuie la reducerea fenomenelor de bullying și violență școlară.

Învățarea prin cooperare - Activitățile de grup dezvoltă empatia și comunicarea.

Jocul de rol - Elevii experimentează perspective diferite și învață să înțeleagă emoțiile altor persoane.

Reflecția personală - Jurnalele de reflecție contribuie la autocunoaștere.

Dezbaterile - Favorizează respectarea opiniilor diferite și exprimarea controlată a emoțiilor.

Proiectele comunitare - Dezvoltă responsabilitatea și implicarea socială.

Inteligența emoțională reprezintă una dintre competențele-cheie ale secolului XXI. Școala are responsabilitatea de a sprijini dezvoltarea acestora prin activități specifice și prin crearea unui mediu educațional bazat pe respect, empatie și colaborare.

Investiția în educația emoțională reprezintă o investiție în viitorul elevilor și al comunității.

Activitate pentru pentru recunoașterea și exprimarea emoțiilor

Titlul activității: „Jurnalul emoțiilor mele”

Grup țintă: Elevi clasele VII-XII

Durata: 50 minute

Argument: Mulți elevi întâmpină dificultăți în identificarea și exprimarea emoțiilor. Dezvoltarea vocabularului emoțional contribuie la îmbunătățirea comunicării și a relațiilor interpersonale.

Obiective

La finalul activității elevii vor putea:

- identifica emoțiile experimentate într-o zi obișnuită;
- descrie situații care generează emoții pozitive și negative;
- exprima emoțiile într-un mod adecvat;
- manifesta empatie față de colegi.

Resurse

- fișe de lucru;
- pixuri;
- flipchart;
- post-it-uri

Desfășurarea activității

Etapa 1 – Discuție introductivă Profesorul lansează întrebarea: „Câte emoții ați trăit astăzi?”

Elevii formulează răspunsuri și oferă exemple.

Etapa 2 – Completarea jurnalului

Elevii completează o fișă cu următoarele rubrici:

- situația trăită;
- emoția simțită;
- intensitatea emoției;
- modul de reacție.

Etapa 3 – Împărtășirea experiențelor: Voluntarii prezintă câteva exemple.

Etapa 4 – Reflecție: Elevii completează propoziția: „Am descoperit despre mine că...”

Evaluare: Analiza jurnalelor și observarea participării active.

Rezultate așteptate

- dezvoltarea autocunoașterii;
- îmbunătățirea exprimării emoționale;
- creșterea empatiei.

Bibliografie:

1. Goleman, D. – *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche.
2. Goleman, D. – *Inteligența socială*, Editura Curtea Veche.
3. Salovey, P., Mayer, J.D. – *Emotional Intelligence*.

UTILIZAREA INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN PREDAREA LIMBII FRANCEZE

Prof. Mihaela-Gabriela BOROACĂ
Colegiul Tehnic “Transilvania” Deva

Introducere

Într-o epocă definită de transformări digitale profunde, de globalizare și de schimbări rapide ale pieței muncii, sistemul educațional se confruntă cu imperative noi și complexe. Predarea limbii franceze ca limbă străină (FLE – Français Langue Étrangère) nu face excepție. Modelul tradițional, axat pe transmiterea de reguli gramaticale, pe exersarea structurilor lingvistice în contexte controlate și pe evaluarea predominant reproductivă, se dovedește din ce în ce mai inadecvat pentru a forma competențe comunicative autentice și adaptabile. Elevii de astăzi au nevoie de mult mai mult decât cunoștințe declarative: ei trebuie să dezvolte fluentă, acuratețe, sensibilitate interculturală, creativitate lingvistică și capacitatea de a utiliza limba în situații imprevizibile ale vieții reale.

Inteligența artificială (IA) oferă un set de instrumente cu potențial transformator, capabile să personalizeze învățarea la scară largă, să furnizeze feedback imediat și să creeze medii de practică imersive și autentice. Totuși, integrarea IA în didactica limbii franceze nu poate fi lăsată la voia întâmplării sau redusă la o simplă adăugare de gadgeturi tehnologice. Ea impune o regândire profundă a rolului profesorului, o reflecție pedagogică sistematică și o ancorare clară în valorile unei educații umaniste. Acest articol susține că utilizarea inteligentă, etică și reflexivă a inteligenței artificiale în predarea limbii franceze constituie un pilon esențial al unei educații lingvistice moderne, capabile să răspundă atât nevoilor practice ale elevilor, cât și exigențelor unei societăți democratice și interculturale.

1. Provocările predării tradiționale a limbii franceze și aportul distinctiv al inteligenței artificiale

Predarea tradițională a limbii franceze s-a bazat istoric pe metode precum cea gramatical-traducere, metoda audio-orală sau, mai recent, abordarea comunicativă. Deși fiecare dintre aceste paradigme a adus contribuții valoroase, ele prezintă limitări structurale în contextul actual. Manualele școlare, oricât de bine concepute, oferă un conținut static, fragmentat și adesea decontextualizat. Feedbackul profesorului este inevitabil limitat de timpul la oră și de numărul de elevi, ceea ce duce la întâzieri în corectarea erorilor și la o personalizare insuficientă a traseelor de învățare. Mai mult,

expunerea la varietatea reală a limbii franceze – registre, accente, contexte culturale diverse – rămâne adesea superficială în cadrul orelor tradiționale.

Inteligența artificială aduce răspunsuri concrete la aceste limitări. Spre deosebire de resursele statice, sistemele bazate pe IA pot genera conținut nelimitat, adaptat dinamic la nivelul fiecărui elev, identificând lacunele de competență și propunând exerciții țintite. Feedbackul devine instantaneu și multimodal: un elev poate primi corecții detaliate asupra pronunției, gramaticii, lexicului sau chiar asupra adecvării pragmatice a enunțurilor sale. Mai mult, IA permite simularea unor interacțiuni autentice cu vorbitori nativi virtuali, reducând anxietatea de performanță și oferind un spațiu sigur pentru experimentare lingvistică. Astfel, IA nu înlocuiește profesorul, ci amplifică capacitatea acestuia de a oferi o educație diferențiată și de înaltă calitate.

Totuși, integrarea IA ridică și provocări semnificative. Halucinațiile modelelor generative pot produce informații incorecte sau cultural inadecvate. Dependența excesivă de instrumente automate poate diminua dezvoltarea gândirii critice și a autonomiei elevului. Problemele de confidențialitate a datelor, de echitate în accesul la tehnologii premium și de bias cultural în modelele lingvistice impun o abordare precaută și reglementată. De aceea, tranziția spre o pedagogie augmentată de IA trebuie să fie însoțită de o reflecție pedagogică profundă și de o formare continuă a cadrelor didactice.

2. Instrumente și aplicații ale inteligenței artificiale în didactica limbii franceze

Spectrul instrumentelor de IA utile în predarea limbii franceze este vast și în continuă expansiune. Acestea pot fi grupate în câteva categorii majore, fiecare cu aplicații didactice specifice și cu impact diferit asupra competențelor lingvistice și transversale ale elevilor.

- Chatbot-uri și asistenți conversaționali generativi (ChatGPT, Claude, Gemini, Grok): Permit crearea rapidă de dialoguri realiste la niveluri de competență variate (A1-C2), generarea de texte narative, argumentative sau descriptive adaptate temelor curriculare, elaborarea de exerciții de gramatică, vocabular sau înțelegere a textului, precum și simularea unor interacțiuni profesionale sau cotidiene (interviu de angajare, rezervare hotelieră, negociere). Profesorul poate utiliza aceste instrumente pentru a diferenția sarcinile de lucru sau pentru a oferi elevilor parteneri de conversație disponibili oricând.
- Instrumente de recunoaștere și sinteză vocală cu feedback avansat: Aplicații precum Elsa Speak, Speechling, sau funcționalități integrate în platforme precum Duolingo Max sau Google Translate avansat analizează pronunția, ritmul, intonația și fluența orală, oferind scoruri detaliate și exerciții de remediere personalizate. Acestea sunt deosebit de valoroase pentru dezvoltarea competenței orale, adesea neglijată în clasele tradiționale din cauza lipsei de timp și de expunere.
- Platforme de învățare adaptivă și gamificate: Duolingo, Babbel, Busuu sau Khan Academy utilizează algoritmi de IA pentru a construi trasee de învățare personalizate, ajustând dificultatea în funcție de performanța elevului și pentru a menține motivația prin elemente de gamificare și notificări inteligente.
- Generatoare de conținut multimodal (texte, imagini, audio, video): Instrumente precum DALL-E, Midjourney, Canva Magic Studio sau TTS (Text-to-Speech) permit crearea de materiale didactice autentice și atractive – imagini pentru descriere orală/scrisă, podcasturi generate din texte, clipuri video scurte pentru înțelegere sau proiecte creative. Elevii pot, de exemplu, genera imagini pe baza descrierilor lor în franceză și apoi să le prezinte colegilor.
- Analizatoare automate de texte și sisteme de feedback avansat: Extensii și platforme specializate (Grammarly pentru franceză, LanguageTool, sau GPT-uri personalizate pentru predarea limbii

franceze ca limbă străină) pot detecta erori gramaticale, lexicale și stilistice, sugerând reformulări și explicând regulile implicate, eliberând astfel timp prețios pentru profesor să se concentreze pe aspecte mai profunde: coerența discursului, creativitatea sau dimensiunea interculturală.

Utilizarea integrată a acestor instrumente permite dezvoltarea simultană a celor patru competențe-cheie ale secolului XXI (4C): creativitate (generarea de povești, scenarii, proiecte multimedia), gândire critică (evaluarea și îmbunătățirea output-urilor IA), colaborare (proiecte de grup care implică utilizarea comună a instrumentelor) și comunicare (prezentări, dezbateri, interacțiuni simulate).

3. Profesorul reflexiv în era inteligenței artificiale: noi competențe și responsabilități etice

Pentru ca potențialul IA să se materializeze în beneficii reale pentru elevi, profesorul trebuie să evolueze de la rolul de simplu utilizator de tehnologie la cel de facilitator reflexiv și designer de experiențe de învățare augmentate. Inspirat de conceptul de „practician reflexiv” al lui Donald Schön, profesorul de limba franceză din secolul XXI trebuie să dezvolte o competență specifică de integrare pedagogică a IA, care include prompt engineering educațional, evaluarea critică a output-urilor generative, proiectarea de sarcini în care IA este instrument și nu înlocuitor al gândirii elevului, precum și gestionarea aspectelor etice și de echitate.

Reflecția pedagogică devine crucială în acest context. Profesorul trebuie să-și pună sistematic întrebări de tipul: În ce momente ale lecției este utilă IA și în care ar putea fi contraproductivă? Cum pot formula prompturi care să genereze conținut de calitate și relevant cultural? Cum îi învăț pe elevi să verifice informațiile produse de IA și să le utilizeze în mod responsabil? Cum evaluez impactul utilizării IA asupra motivației, anxietății și performanței reale a elevilor? Răspunsurile la aceste întrebări nu pot fi standardizate; ele depind de contextul clasei, de nivelul elevilor, de obiectivele specifice ale lecției și de valorile pedagogice asumate.

Printre competențele-cheie pe care profesorii trebuie să le dezvolte se numără:

- Prompt engineering pedagogic: Capacitatea de a formula instrucțiuni precise, contextuale și țintite pentru a obține din modelele generative materiale didactice de calitate (texte la nivel adecvat, exerciții progresive, feedback constructiv, scenarii de rol-play cultural autentic).
- Evaluare critică și fact-checking: Aptitudinea de a detecta halucinații, bias-uri culturale sau inexactități în output-urile IA și de a le transforma în oportunități de învățare pentru elevi (ex: „Ce greșală a făcut IA aici și de ce?”).
- Proiectare de sarcini „IA-proof” sau „IA-augmented”: Crearea de activități în care utilizarea IA este permisă și chiar încurajată, dar în care procesul de reflecție, revizuire și personalizare umană este cel evaluat (ex: elevul folosește ChatGPT pentru brainstorming, apoi rescrie textul în stil propriu și justifică alegerile).
- Managementul etic și al echității: Conștientizarea riscurilor de dependență, de plagiat academic, de inegalități de acces la instrumente premium și de expunere la conținut inadecvat; elaborarea de reguli clare de utilizare a IA în clasă și de politici de citare a surselor generate de IA.
- Modelarea învățării continue: Profesorul care explorează constant noi instrumente, care reflectă asupra propriilor practici și care împărtășește experiențe cu colegii devine un model puternic pentru elevi, demonstrând că adaptarea la schimbare este o competență fundamentală a secolului XXI.

Comunitățile profesionale de învățare (rețele de profesori de limba franceză ca limbă străină, grupuri de discuții, proiecte de cercetare-acțiune) joacă un rol esențial în diseminarea bunelor practici și în susținerea reflecției colective asupra integrării IA. Instrumente precum jurnalul reflexiv digital,

portofoliul pedagogic cu exemple de lecții augmentate de IA, înregistrarea video a lecțiilor urmată de autoanaliză sau studiile de caz colaborative pot sprijini dezvoltarea profesională continuă.

4. Spre o pedagogie hibridă, creativă și umanistă: exemple de bune practici și perspective

Integrarea IA în predarea limbii franceze capătă sens deplin doar atunci când este subordonată unei viziuni pedagogice umaniste, centrate pe dezvoltarea integrală a elevului și pe formarea de cetățeni critici, empatici și creativi. În acest sens, IA nu este un scop în sine, ci un mijloc de a elibera timp și energie pentru interacțiuni umane autentice, pentru proiecte creative și pentru reflecție interculturală profundă.

Un exemplu concret de lecție hibridă: O profesoară de limba franceză la nivelul B1 observă că elevii au dificultăți în utilizarea registrului formal și în negocierea în contexte profesionale. În loc să recurgă la dialoguri prefabricate din manual, ea utilizează un chatbot generativ pentru a crea un scenariu personalizat: „Tu ești un tânăr român care aplică pentru un stagiu la o companie franceză din domeniul IT. Pregătește-te pentru interviul de angajare simulând conversația cu un recrutor virtual.” Elevii interacționează individual cu IA, primesc feedback imediat asupra formulărilor, apoi, în grupuri, analizează ce a funcționat bine și ce ar putea fi îmbunătățit din punct de vedere cultural sau pragmatic. În final, prezintă propriile variante „îmbunătățite uman” în fața clasei, iar profesoara facilitează o discuție despre diferențele dintre comunicarea mediată de IA și cea reală, despre politețea în mediul profesional francez și despre importanța adaptării mesajului la interlocutor. Jurnalul reflexiv al profesoarei consemnează: engagement ridicat, reducerea anxietății la elevii timizi, dar și tendința unora de a copia direct sugestiile IA fără a le adapta; în lecțiile următoare, va introduce o etapă obligatorie de „rescriere personală și justificare a alegerilor”.

Un alt exemplu: Într-un proiect interdisciplinar „La Francophonie aujourd’hui”, elevii folosesc generatoare de imagini IA pentru a crea postere vizuale care ilustrează diversitatea culturală a spațiului francofon, apoi redactează în franceză descrieri și narațiuni asociate, pe care le prezintă sub formă de expoziție digitală. IA accelerează producția de conținut vizual, dar procesul de scriere, revizuire, colaborare și prezentare orală rămâne profund uman și creator. Reflecția pedagogică ulterioară evidențiază câștiguri în motivație, în competențe digitale și în înțelegerea interculturală, dar și necesitatea de a discuta cu elevii despre etica generării de imagini și despre riscul de stereotipuri culturale în output-urile IA.

Aceste exemple ilustrează potențialul unei pedagogii care combină creativitatea didactică, reflecția sistematică și utilizarea responsabilă a IA. Tranziția spre un astfel de model nu este lipsită de obstacole: necesită investiții în infrastructură digitală, formare inițială și continuă de calitate pentru profesori, revizuirea curriculumului și a sistemelor de evaluare (inclusiv politici clare privind utilizarea IA în lucrările elevilor), precum și un dialog constant cu părinții și cu decidenții. Mai presus de toate, ea presupune un schimb de mentalitate: de la teama de a fi înlocuit de tehnologie la entuziasmul de a deveni arhitect al unor experiențe de învățare mai bogate, mai personale și mai relevante.

Concluzie

Misiunea predării limbii franceze în secolul XXI depășește cu mult transmiterea unor structuri lingvistice sau pregătirea pentru examene standardizate. Ea constă în formarea unor vorbitori competenți, creativi, critici și empatici, capabili să comunice eficient într-o lume interconectată și să contribuie la dialogul intercultural. Inteligența artificială, utilizată cu discernământ și integrată într-un cadru pedagogic solid, poate fi un aliat de neprețuit în atingerea acestor obiective: oferă resurse nelimitate de practică, feedback personalizat, medii de imersiune simulate și instrumente de creație multimedia. Dar puterea sa

reală se dezvoltă doar atunci când este pusă în slujba unei viziuni umaniste, în care profesorul reflexiv rămâne garantul sensului, al eticii și al calității procesului educațional. Cultura sistematică a creativității didactice, susținută de practica profundă a reflecției pedagogice și de o integrare responsabilă a inteligenței artificiale, reprezintă calea regală către o predare a limbii franceze relevantă, incluzivă și transformatoare – o predare care pregătește tinerii nu doar pentru piața muncii, ci pentru o viață împlinită într-o societate democratică și multiculturală.

Bibliografie

- Perrenoud, P. (2001). Développer la pratique réflexive dans le métier d'enseignant : Professionnalisation et raison pédagogique. ESF éditeur.
- Schön, D. A. (1994). Le Praticien réflexif : À la recherche du savoir caché dans l'agir professionnel. Éditions Logiques.
- TV5MONDE (2024). Parler de l'intelligence artificielle (IA) en classe de français : fiches pédagogiques et ressources pour FLE. Disponibil la: <https://enseigner.tv5monde.com> (accesat iunie 2026).
- Konti, K., & Varsamidou, A. (2025). Perceptions des enseignants de FLE sur l'intégration de ChatGPT et d'autres outils d'intelligence artificielle dans l'enseignement du FLE : enjeux et perspectives. European Journal of Foreign Language Teaching.
- Fillias, É. (2024). L'Intelligence Artificielle en éducation : enjeux et défis pour l'enseignement des langues. FLE.fr – Ressources pédagogiques innovantes. Disponibil la: <https://www.fle.fr> (accesat iunie 2026).
- Institut Français (2025). Le potentiel de l'intelligence artificielle (IA) en FLE : par où commencer ? Module de formation pour enseignants de français. IFprofs.
- L'Intelligence Artificielle dans l'enseignement du FLE : enjeux, apports et perspectives critiques (2025). Actes de colloque international sur l'enseignement des langues.

MANAGEMENTUL SITUAȚIILOR DE BULLYING ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. Teodora-Elena VINTILĂ
Colegiul Național Pedagogic “Regina Maria” Deva

Bullying-ul este un comportament intenționat, de intimidare, care apare în mod repetat și are la bază o percepție a unui dezechilibru de forțe. De multe ori, victima este percepută drept vulnerabilă (provenind din alt mediu social, este percepută ca diferită, etc) și/sau având dificultăți în a face față acestui comportament. Pe de altă parte, prin intimidare bully-ul se simte în control, dominant. Actele de violență verbală sau fizică ale adulților asupra copiilor/adolescenților se numesc abuzuri și sunt pedepsite conform legilor referitoare la abuz.

Cauzele bullying-ului sunt multiple și trebuie considerate la nivel individual. De multe ori bully-ul trăiește într-un mediu nesigur acasă și poate el însuși este victima abuzului în familie. De asemenea riscul de abandon școlar este mai mare în această categorie. Probabilitatea de a apărea probleme, în viața acestora, mai târziu, este mai mare. Este bine să nu generalizăm și să înțelegem ce se află în spatele acestor probleme. Bullying-ul nu trebuie acceptat, iar bully-ul (cel care exercită agresiunea) poate avea nevoie de ajutor.

Diferența dintre bullying și comportamentul normal constă în intenția comportamentului și efectul negativ asupra victimei. Copiii și adolescenții învață să „voiajeze” relațiile interumane, iar acest proces poate să includă certuri, alianțe sau neînțelegeri. Acest lucru este normal. Atunci când cineva este rănit (emoțional sau fizic) în mod intenționat și repetat vorbim de bullying.

Există mai multe tipuri de bullying care pot să apară împreună sau izolat: verbal, fizic, emoțional sau cyberbullying. Verbal conține în: jigniri, insulte, amenințări, porecle sau denigrare. Fizic constă în: bătăi, tras de păr, îmbrânciri, loviri, etc. Emoțional: răspândire de zvonuri, excluderea victimei din grupul de socializare, încurajarea altor persoane să nu vorbească cu victima.

Cyberbullying: comentarii negative online, mesaje de denigrare, trimiterea de mesaje abuzive. Efectele vizibile sunt legate de bullying-ul fizic:

- efecte directe: vânătăi, zgârieturi, răni

- efecte indirecte: caiete rupte, obiecte distruse sau furate (de ex. copilul se întoarce acasă fără ceas, telefon mobil sau bani). În cele mai multe cazuri, efectele bullying-ului sunt la nivel emoțional. Ele pot să includă: stimă de sine redusă, anxietate, depresie, randament școlar redus, intenție suicidară, tulburări de alimentație, rușine. Victima se simte neputincioasă și singură. Aceste consecințe pot fi pe termen scurt, mediu și lung, depinzând de durata bullying-ului, suportul familial-școlar și de reziliența individuală. Sunt multe studii de cercetare care arată că persoanele care au fost victimele bullying-ului sunt mai predispuse în viața de adult la probleme psihiatrice, precum tulburare depresivă sau anxietate.

Recunoaștem dacă cineva este victima bullying-ului prin modificări de comportament – emoționale, bruște. Refuz școlar, furie, izolare socială, tristețe. Copiii mai mici se pot plânge de dureri care nu au cauze medicale, de exemplu dureri de cap sau de burtă. Aceste dureri sunt legate de stres și cei mici sunt chinuți de aceste simptome (nu le inventează). Schimbări bruște ale cercului de prieteni. Reacții emoționale negative după timpul petrecut online. Cum putem ajuta ca părinți?

- A asculta și a vorbi despre probleme cu cei tineri este extrem de important.
- Alocați timp zilnic pentru a întreba și a discuta despre cum a fost la școală.
- Dacă adolescentul sau copilul dumneavoastră relatează probleme, ajutați-l să identifice o persoană adultă de la școală (de încredere) cu care poate discuta despre aceste probleme. De asemenea, discutați posibile soluții ale bullying-ului (cum să evite persoana în cauză, cum să ceară ajutor).
- Dacă copilul dumneavoastră este victima bullying-ului, sfătuiți-l să rămână calm, să nu își afișeze emoțiile în acele momente și să iasă din situația respectivă cât mai repede. Ideal ar fi să existe o persoană de contact în școală, căreia i-ar putea relata dificultățile.
- Luați legătura cu școala și discutați procedurile anti-bullying. Doar prin colaborare se poate remedia această problemă.
- Dacă sunteți îngrijorați de siguranța adolescentului/copilului atunci alertați Poliția. Uneori schimbarea școlii este o opțiune.
- Dacă nu copilul dumneavoastră este victima bullying-ului, ci altcineva din clasă, încurajați-vă copilul să fie un model împotriva bullying-ului (adică să ofere ajutor, să îi încurajeze și pe ceilalți să intervină). Majoritatea tinerilor nu sunt de acord cu acest comportament, important este ca adolescentul dumneavoastră să știe că are puterea de a produce schimbări. Bullying-ul este oprit printr-un efort colectiv.

Proceduri bine stabilite pentru combaterea bullying-ului. Să existe consecințe clare pentru comportamentul de acest tip, consemnate în regulamentul de ordine interioară. Școala să-și asume responsabilitatea de a păstra siguranța tuturor elevilor. Să fie persoane desemnate care să vorbească cu elevii ce sunt victime ale bullying-ului. Să colaboreze cu psihologii educaționali care oferă suport victimelor, dar și agresorilor.

Dacă sunteți victime ale bullying-ului, cereți ajutor familiei, profesorilor și chiar autorităților. Nu rămâneți izolați! Este dreptul vostru să trăiți într-un mediu sigur. Nu sunteți singurii care trec prin aceste momente! Dacă sunteți martori ai bullying-ului, nu rămâneți tăcuți. Știu că vă e frică să nu fiți și voi victime, dar ajutându-vă colegii veți da un exemplu bun. Nu uitați că majoritatea persoanelor sunt împotriva acestui comportament.

Dacă ați tratat pe cineva cu răutate, opriți-vă! Întrebați-vă de unde provine această furie și accesați ajutorul necesar. Gândiți-vă cum v-ați simți dacă cineva drag ar fi tratat în așa fel! Cereți-vă scuze (indiferent de vârstă) și recâștigați-vă respectul celorlalți.

1. Este datoria tuturor să identifice, raporteze și să oprească bullying-ul (elevi, profesori, părinți și autorități).
2. Bullying-ul poate fi oprit doar prin efortul colectiv.
3. Atât victima cât și bully-ul au nevoie de ajutor multidisciplinar: psihologic, școlar și familial. Victimele ar trebuie să fie ajutate să proceseze traumele emoționale și să își recapete încrederea în sine. Acest lucru se poate face dacă se simt în siguranță, atât la școală cât și acasă. Bully-ul ar trebui ajutat să înțeleagă de ce nu este acceptabil un astfel de comportament, dar și să aibă ocazia să discute despre propriile probleme.
4. Respectul reciproc ar trebui să existe, indiferent de rasă, religie, apartenență socială, abilități școlare, etc.

În cazul apariției unei situații de bullying, se vor parcurge următorii pași:

1. identificarea și semnalarea situației;
2. discuție individuală cu elevii implicați;
3. informarea dirigintei și a conducerii școlii;
4. implicarea consilierului școlar;
5. informarea părinților;
6. stabilirea unor măsuri educative și de sprijin;
7. monitorizarea comportamentului elevilor implicați;
8. prevenirea repetării situației.

Prevenirea bullying-ului nu se realizează printr-o singură activitate, ci printr-un proces educațional constant, coerent și asumat de întreaga comunitate școlară. Prin acest program, școala își propune să formeze elevi responsabili, empatici și capabili să construiască relații bazate pe respect și siguranță.

Bibliografie:

- ✓ Cheianu-Andrei, Diana. (2018). Bullying-ul în rândul copiilor: Evaluarea situației, a tendințelor și a răspunsului sistemului de protecție a copilului. Chișinău.
- ✓ Olweus, Dan. (2015). Bullying-ul în școală: Ce știm și ce putem face. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
- ✓ Organizația Salvați Copiii. (2022). Bullying-ul în școlile din România: Raport de cercetare. București. Disponibil online pe salvaticopiii.ro.

STOP DISCRIMINĂRII: SITUAȚIE EDUCAȚIONALĂ PENTRU PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Adrian ALEXA
Liceul Tehnologic Energetic “Dragomir Hurmuzescu” Deva

Educația reprezintă unul dintre cele mai importante instrumente de dezvoltare personală și socială. În contextul actual, caracterizat prin diversitate culturală, socială și economică, școala are responsabilitatea de a asigura acces egal la educație pentru toți elevii, indiferent de mediul de proveniență, etnie, gen, statut social sau particularități individuale.

Discriminarea constituie una dintre principalele cauze care afectează integrarea școlară și contribuie la apariția abandonului școlar. Elevii care se simt excluși, marginalizați sau etichetați dezvoltă frecvent sentimente de neîncredere, anxietate și lipsă de apartenență, ceea ce influențează negativ rezultatele școlare și participarea la activitățile educaționale.

În calitate de cadru didactic, consider că responsabilitatea combaterii discriminării nu aparține exclusiv profesorului de la clasă, ci întregii comunități educaționale.

Discriminarea reprezintă orice diferențiere, excludere, restricție sau preferință bazată pe anumite criterii care are ca efect limitarea exercitării drepturilor unei persoane.

Forme de discriminare

- discriminare directă;
- discriminare indirectă;
- hărțuire;
- victimizare;
- segregare școlară;
- discurs instigator la ură.

Educația incluzivă

Educația incluzivă presupune participarea tuturor elevilor la procesul educațional, indiferent de particularitățile acestora.

Principii:

- acces egal la educație;
- respectarea diversității;
- participare activă;
- adaptarea strategiilor didactice;
- colaborare școală-familie-comunitate.

Abandonul școlar

Cauze individuale

- rezultate școlare slabe;
- lipsa motivației;
- dificultăți emoționale.

Cauze familiale

- sărăcie;
- lipsa sprijinului parental;
- migrația părinților.

Cauze școlare

- climat educațional negativ;
- discriminare;
- bullying;

Factori sociali

- situația materială precară;
- familii monoparentale;
- lipsa resurselor educaționale.

Factori educaționali

- dificultăți de învățare;
- absenteism;
- rezultate slabe.

Factori relaționali

- excluderea din grup;
- conflicte între elevi;

- etichetarea elevilor.
- Factori psihologici**
- anxietate;
 - lipsa stimei de sine;
 - sentimentul de inutilitate.

PLAN PERSONAL DE INTERVENȚIE ȘI DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ

Viziune

Construirea unei școli în care fiecare elev se simte acceptat, respectat și valorizat.

Obiectiv general

Reducerea riscului de discriminare și abandon școlar prin dezvoltarea unei culturi organizaționale incluzive.

Obiectiv specific 1

Creșterea gradului de informare.

Activități:

- campanii de conștientizare;
- afișe tematice;
- ateliere educative.

Indicator:

minimum 150 elevi participanți.

Obiectiv specific 2

Îmbunătățirea climatului școlar.

Activități:

- activități de team-building;
- programe de mentorat;
- cercuri de dialog.

Indicator: minimum 5 activități desfășurate.

Obiectiv specific 3

Sprijinirea elevilor vulnerabili.

Activități:

- monitorizarea absenteismului;
- întâlniri cu părinții;
- consiliere individuală.

Indicator: reducerea cu minimum 20% a absențelor înregistrate la elevii monitorizați.

BIBLIOGRAFIE

1. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.
2. OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
3. Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse.

Prevenirea burnout-ului în rândul cadrelor didactice

Prof. Camelia-Florentina BERCEANU

Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva

Introducere

Profesia didactică este una dintre cele mai complexe și solicitante profesii, deoarece presupune nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și gestionarea relațiilor cu elevii, părinții și colegii, adaptarea permanentă la schimbările din sistemul educațional și îndeplinirea numeroaselor responsabilități administrative. În acest context, stresul profesional poate deveni o prezență constantă, iar atunci când nu este gestionat eficient poate conduce la apariția sindromului de burnout.

Burnout-ul reprezintă o stare de epuizare fizică, emoțională și psihică determinată de expunerea îndelungată la stresul profesional. Acesta afectează atât bunăstarea cadrului didactic, cât și calitatea procesului instructiv-educativ, relațiile cu elevii și satisfacția profesională. Din acest motiv, prevenirea burnout-ului trebuie să constituie o preocupare atât pentru fiecare profesor, cât și pentru instituțiile de învățământ.

Ce este burnout-ul?

Conceptul de burnout a fost introdus în anii 1970 pentru a descrie starea de epuizare experimentată de persoanele care lucrează în profesii bazate pe relația cu oamenii. În prezent, burnout-ul este recunoscut de **Organizația Mondială a Sănătății** ca un fenomen ocupațional rezultat din stresul cronic la locul de muncă, care nu a fost gestionat cu succes.

Sindromul se caracterizează prin trei dimensiuni principale:

- epuizare fizică și emoțională;
- distanțare sau atitudine negativă față de activitatea profesională și față de beneficiarii acesteia;
- diminuarea eficienței și a sentimentului de realizare profesională.

În cazul profesorilor, burnout-ul poate apărea treptat, fiind adesea confundat cu oboseala obișnuită sau cu perioadele de suprasolicitare specifice anului școlar.

Cauzele burnout-ului în rândul cadrelor didactice

Există numeroși factori care favorizează apariția burnout-ului. Printre cei mai importanți se numără volumul ridicat de muncă, sarcinile administrative excesive, presiunea obținerii unor rezultate școlare bune, gestionarea comportamentelor dificile ale elevilor și lipsa resurselor materiale sau umane.

De asemenea, schimbările frecvente din sistemul educațional, utilizarea noilor tehnologii și necesitatea adaptării continue la cerințele curriculare pot genera un nivel crescut de stres. Un alt factor

important îl reprezintă dezechilibrul dintre viața profesională și cea personală. Mulți profesori continuă activitatea și după terminarea programului, pregătind lecții, evaluând lucrări sau completând documente școlare.

Lipsa recunoașterii profesionale și a sprijinului din partea conducerii școlii sau a comunității poate amplifica sentimentul de epuizare și demotivare.

Manifestările burnout-ului

Primele semne ale burnout-ului sunt adesea subtile. Profesorii pot resimți oboseală permanentă, chiar și după perioade de odihnă, dificultăți de concentrare, iritabilitate și lipsa motivației pentru activitatea didactică. În timp, pot apărea scăderea satisfacției profesionale, anxietatea, tulburările de somn și chiar probleme de sănătate fizică.

La nivel profesional, burnout-ul poate conduce la reducerea implicării în activitățile școlare, diminuarea creativității, dificultăți în gestionarea clasei și deteriorarea relațiilor cu elevii și colegii.

Strategii de prevenire

Prevenirea burnout-ului presupune adoptarea unor măsuri atât la nivel individual, cât și instituțional.

În primul rând, profesorii trebuie să acorde atenție echilibrului dintre viața profesională și cea personală. Stabilirea unor limite clare privind timpul dedicat activităților școlare și rezervarea unui timp pentru familie, hobby-uri și odihnă contribuie la refacerea resurselor fizice și emoționale.

Gestionarea eficientă a stresului reprezintă o altă strategie importantă. Activitatea fizică regulată, tehnicile de relaxare, exercițiile de respirație și mindfulness-ul pot reduce nivelul tensiunii psihice și îmbunătăți starea generală de bine.

Sprijinul social are, de asemenea, un rol esențial. Colaborarea cu colegii, schimbul de experiență și participarea la comunități profesionale oferă oportunități de învățare și reduc sentimentul de izolare.

O bună organizare a activității contribuie la diminuarea suprasolicitării. Prioritizarea sarcinilor, planificarea realistă a obiectivelor și utilizarea resurselor digitale pentru eficientizarea muncii pot reduce presiunea zilnică.

Dezvoltarea profesională continuă reprezintă un alt factor protector. Participarea la cursuri de formare, perfecționarea competențelor pedagogice și dobândirea unor strategii moderne de management al clasei sporesc încrederea în propriile abilități și satisfacția profesională.

Rolul instituției de învățământ

Prevenirea burnout-ului nu este responsabilitatea exclusivă a cadrului didactic. Conducerea școlii are un rol important în crearea unui mediu de lucru sănătos și echilibrat. Reducerea birocrăției inutile, distribuirea echitabilă a sarcinilor, promovarea colaborării între colegi și recunoașterea performanțelor profesorilor contribuie la creșterea satisfacției profesionale.

Totodată, accesul la servicii de consiliere psihologică, organizarea unor activități dedicate stării de bine și dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe respect și comunicare deschisă pot preveni apariția epuizării profesionale.

Concluzie

Burnout-ul reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale profesiei didactice contemporane. Impactul său se răsfrânge nu doar asupra sănătății profesorilor, ci și asupra calității educației oferite elevilor. Din acest motiv, prevenirea acestui fenomen trebuie să devină o prioritate atât pentru fiecare cadru didactic, cât și pentru instituțiile de învățământ.

Adoptarea unor strategii eficiente de gestionare a stresului, menținerea echilibrului dintre viața profesională și cea personală, dezvoltarea profesională continuă și existența unui climat organizațional favorabil contribuie la creșterea rezilienței profesorilor și la menținerea motivației pentru activitatea educațională. Un profesor echilibrat, sănătos și motivat poate crea un mediu de învățare pozitiv și poate avea o influență semnificativă asupra dezvoltării elevilor.

Bibliografie

1. Organizația Mondială a Sănătății (OMS). *International Classification of Diseases (ICD-11): Burn-out – an occupational phenomenon*.
2. Maslach, C., & Leiter, M. P. (2016). *Burnout*. În G. Fink (Ed.), *Stress: Concepts, Cognition, Emotion, and Behavior*. Academic Press.
3. Maslach, C., Jackson, S. E., & Leiter, M. P. (1996). *Maslach Burnout Inventory Manual* (3rd ed.). Consulting Psychologists Press.
4. Kyriacou, C. (2001). *Teacher Stress: Directions for Future Research*. *Educational Review*, 53(1), 27–35.

CUPRINS

1. Aplicarea metodei „Gândirii Vizibile” în studiul textelor literare	3
2. Combaterea dezinformării în mediul școlar	5
3. Educația digitală – o necesitate democratică	7
4. Educația rutieră timpurie – fundament al formării comportamentului responsabil în trafic	9
5. Kamishibai – o punte spre lectură	10
6. Proiect educative – Ziua mondială a mediului	12
7. Strategii de dezvoltare a inteligenței emoționale în mediul educational	14
8. Utilizarea inteligenței artificiale în predarea limbii franceze	16
9. Managementul situațiilor de bullying în învățământul preuniversitar	20
10. Stop discriminării: situație educațională pentru prevenirea abandonului școlar ...	22
11. Prevenirea burnout-ului în rândul cadrelor didactice	25

„E-profesor on-line” – Nr. 12 Februarie 2026

<https://info-hobby.ro/e-profesor-on-line/>

ISSN 2734 – 6110

ISSN-L 2734 - 6110